РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 1-го лютого 1916. Ч. 14. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, February 1, 1916. No. 14.

ІТАЛІЙЦІ УТІКАЮТЬ З АЛЬБАНІЇ.

Воєнна добича в Чорногорі: 314 гармат і 50.000 крісів.

Побоєвище над Дністром вкрите російськими трупами.

Наступ німецьких війск у Франції: 1.300 полонених і 22 машин. крісів.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ІТАЛІЙЦІ ОПОРОЖНИЛИ АЛЬБАНСЬКУ ПРИСТАНЬ ДУРАЦЦО.

РИМ, 29. січня. — Італійські війска, які стояли залогою в альбанській пристани Дураццо, зістали перевезені назад до Італії. Австрійські війска находять ся у віддаленю кілька годин маршу від Дураццо. Скорий похід Австрійців спинюють великі болота на альбанських дорогах.

ВОЄННА ДОБИЧА В ЧОРНОГОРІ: 314 ГАРМАТ, 50.000 КРІСІВ І 50 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 29. січня. — Австрійсько-угорська кватира подає про Чорногору отсі вісти:

„Австрійсько-угорські війска заняли альбанське місто Алєссо і пристань Сан Джіованні ді Медуа. Велика скількість запасів попала ся в руки австрійських війск. Загальне положенє в Чорногорі є зовсім спокійне. В богато містах і селах мешканці торжественно витали австрійські війска.

„Ціла воєнна добича в Чорногорі складаєть ся: з 314 гармат, поверх 50.000 крісів і 50 машинових крісів".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

В БИТВІ КОЛО ТОПОРОВЕЦЬ (НА БУКОВИНІ) ВИЗНАЧИВ СЯ 10. ПОЛК ПІХОТИ.

БЕРЛІН, 28. січня. — Міністерство війни подає урядово отсї вісти:

„Відділи галицького 10. полку піхоти взяли приступом перші російські окопи коло Топоровець (на Буковині). Хоробрі жовніри заняли становища в здобутих російських окопах, причім полонили значне число Москалів і здобули кілька машинових крісів".

Десятий полк піхоти складаєть ся з Українців перемиського повіта.

Битви коло Топоровець і Бояна, котрі то місцевости лежать на самій майже границі Буковини і Бесарабії, вказують на те, що Москалі не були всилі переломити австрійської боєвої лінії на Буковині. Отся боєва лінія зістала в останних часах сильно скріплена новими війсками, які перенесено тут по занятю Сербії і Чорногори.

Місто Чернівці, як доносять стрunderline краєві часописи, є зовсім забезпечене перед нападом Москалів. Доказом сего є отворенє всіх шкіл, гімназии і університету в Чернівцях.

ПОБОЄВИЩЕ НАД СТРИПОЮ І НАД ДНІСТРОМ ПОКРИТЕ РОСІЙСЬКИМИ ТРУПАМИ.

БЕРЛІН, 29. січня. — Головна австрійська кватира в Галичині оголосила урядово отсї вісти:

„Наступ російських війск коло Устєчка (над Дністром) зістав відбитий з користним успіхом. Москалі були приневолені уступити дальше на північ. Ціле побоєвище застелене російськими трупами.

„Над середущою Стрипою Москалі понесли також тяжкі втрати. Одинайцять російських літаків появило ся вчера над нашими становищами над Стрипою. Наша артилерія знищила два літаки а три сильно ушкодила".

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК У ФРАНЦІЇ. — 1.176 ПОЛОНЕНИХ І 22 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 29. січня. — Головний німецький штаб оголосив отсей звіт:

„Коло Нювіл (у Франції) німецькі війска здобули французькі становища на лінії 1.500 метрів. Притім полонено 237 Французів, між тими одного офіцира. Крім сего здобуто 9 машинових крісів.

„На полудне від міста Сом німецькі війска перевели наступ і заняли французькі становища на лінії 1.000 метрів. 927 жовнірів і 12 офіцирів взято в полон. В руки німецьких війск попало ся також 13 машинових крісів і 4 гармати до викиданя мін".

ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ ФРАНЦУЗІВ І АНГЛІЙЦІВ ЗРОСЛО НА 1.300.

БЕРЛІН, 30. січня. — Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„Німецькі війска удержали в своїм посіданю всі здобуті становища помимо сильного протинаступу Французів. На полудне від міста Сом занято дальші становища Французів на просторі 3.500 метрів, причім німецькі війска посунули ся о 1000 метрів наперед.

„Число полонених зросло на 1.300, між тими 17 офіцирів. Між полоненими находять ся також Англійці".

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ ЗНОВА ПАРИЖ.

ПАРИЖ, 29. січня. — Вчера вечером появили ся над містом німецькі „цепеліни" і кинули около 12 бомб на середину міста. 24 осіб убитих і 27 ранених.

На приказ властий всі сьвітла в місті погашено. Відділи війска заняли сейчас становища при скорострільних гарматах і розпочали огонь на літаки. Однак з причини густої мраки стрілянє не принесло жадного успіху.

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

„Ротердам" і „Нордам" з Голяндії прибули до Ню Йорку в суботу рано (29. січня). Почту зі старого краю привіз лише корабель „Ротердам"; з корабля „Нордам" англійські власти забрали всю почту (1182 мішків з листами) з Австрії і Німеччини.

„Геліг Оляф" зі Швеції прибув до Ню Йорку в понеділок рано (31. січня).

„Оскар II." з Данії має прибути до Ню Йорку ві второк (8. лютого).

„Бергенсфйорд" зі Швеції має прибути до Ню Йорку в пятницю (11. лютого).

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.

„Геліг Оляф" і „Нордам" мають відійти з Ню Йорку до Европи в четвер (3. лютого). Листи і гроші мусять вже в середу перед полуднем находити ся в Ню Йорку, коли мають відійти одним із тих кораблів до старого краю.

УВАГА: Як речинець відізду так і приізду кораблів не є все точний. З причини частих бур на мори і з причини ревізії кораблів англійськими властями, означений час їзди кораблів улягає часто змінам.

Американсько-Українське Бюро.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

ДОЛЯ МЕШКАНЦІВ СЕЛА ПЛОТИЧІ ВЕЛИКОЇ.

Понизше наведений лист писав Гринько Химера до свого товариша і сусіда Миколи Ґрундовського у Вілксбери, Па. Гринько Химера походить зі села Плотичі великої (пов. Бережани) і служить тепер при війску та находить ся на терені війни з Італією. Він є одним із найсьвідоміших селян в Плотичі вел. Лист писаний 12. грудня 1915 р.

Дорогий Приятелю!

Лист від Тебе я одержав 9. грудня. Довший час я його виглядав і не мав вже надії, чи взагалі дістану від Тебе яку вістку. Лист мене дуже утішив.

Послідний лист писав я з Німеччини. Тепер я вже перенесений на инше поле битви. Дорогу відбув щасливо. Через цілий час війни був я все на такім фронті, де кулї безнастанно грають над головою і ревуть гармати. Кождої хвилї чекає на чоловіка джаґан і лопата, щоби вирубати вічну хату в скалистім покладі. Через три місяці без перестанку перебував я в перших окопах; тепер нас змінили і я находжу ся трохи дальше від сеї страшної музики.

Дякуйте Богу, що не видите і не чуєте тої музики. Як ніч так день грає і грає. Але Бог нам помагає і є надія, що ворогів побідимо.

Нема тут такої зими як в нас, зате день і ніч дощ падає. Є і такі місця (в горах Альпах), що вічний сніг лежить. Годі описати, як то все виглядає.

Страшні часи! Куди глянеш оком, то могила коло могили. Земля засіяна могилами, як поле снопами в часі жнив.

Годі описати всї вражіня, які тут треба переживати. Від сліз то вже і очи не видять. Сидимо разом з товаришами і їмо „менаж". В тім свист і кулька трафила в мою „шальку", вибила діру і поміж ноги пійшла в землю. Менї нічого не стало ся. Подібні історії і пригоди повторяють ся майже кождого дня.

З дому отримую листи часто від послідних двох місяців. Моя родина здорова. Всї жиють, але не в своїй хаті. Свій дім лишили для війска, а самі мешкають в Медовій. З нашого села всї люди вибрали ся до Будилова, Медової, Золочівки і на „Плоске" — де хто міг. В нашім селї повно війска. Битва від нашого села недалеко. Наших богато ходило на урльоп до дому. Я також маю надію, що на сьвята пійду.

В селї богато будинків погоріло. Мої будинки стоять цілі. Зате Москалі з господарства майже все забрали: корову збіже і т. д. Коні взяли з возом, але як мусїли утікати, то коні удало ся відобрати. І так лишили ся коні і одна ялівка, але паші бракує зовсім.

В селї остав ся Василь Стеткевич, Іван Яремко (війт), Ілько Брилїнський (за рибака), Стефан і Семко Брилїнський (за комінярів). Кождий ратуєть ся, як може, а решта всї вийшли.

Мій брат Андрій поляг в битві під Варшавою, другий брат Стефан в російськім полонї. Василь Гач, Максим Стецко, Петро і Іван Габяк та богато инших забиті. Жінка брата Андрія попала в розпуку і померла. Сироти лишили ся при старих родичах. Ось і така доля стрітила наші родини.

Богато жінок та дївчат Москалї знасилували. Неодна з них привела на сьвіт москалика. Якіж то мерзені рабівники і гнобителї — сї Москалї.

Вже друге Різдво будемо сьвяткувати в поли. Не з жінкою і не з діточками за столом, але з крісом в окопах. Замісць дзвонів будуть гудїти гармати. Не одному потече кровава слеза. Але що робити. Така воля Божа!

Желаю Вам всїм веселих і щасливих сьвят. Весело колядуйте та просїть Бога, щоби позволив нам діждати ся лїпших часів. А коли засядете при столї до Сьвятої Вечері, не забудьте і про нас згадати.

Здоровлю всїх сердечно. Оставайте з Богом.

Вам все вдячний
Гринько Химера.

—o—

ЯК МОСКАЛЇ ОСВОБОДЖУВАЛИ КАЛИНІВКУ.

Понизше наведений лист писав М. Мацкула (Калинівка, пов. Бібрка) до свого сина Івана в Олієн, Н. Й. Лист писаний 14. грудня 1915 р.

Дорогий Сину!

Лист від Тебе ми отримали 13. грудня і тїшимо ся, що Ти, Богу дякувати, здоровий і що Тобі добре поводить ся.

А тепер напишу Тобі дещо про часи, коли то в наших сторонах була воєнна заверуха. Дня 1. вересня 1914. р. прибули до нашого села російські освободителї. Освобождали-ж вони нас аж до 28. червня 1915 р. Добре нас висвобождали: і з маєтку і зі здоровля.

І так висвобождували, що декому не лишили на оборі ні шерстинки ні птички. У нас самих забрали Москалї дві корови і одну ялівку, 35 гусий, 32 курий і 7 качок.

Від 24. до 28. червня се були вже дні послідної російської свободи.

Коли дня 1. вересня 1914. р. прибули до нас перший раз Москалї, то лише перелетїли через наше село, як саранча. Тодї не мали часу, бо, як казали, мусїли спішити ся на Відень і Будапешт.

Аж допевра 24. червня 1915. р., коли мусїли зовсім уступати, зачали на добре своє діло освободженя. Около 9-тої години рано прибула до нас тота мерзена саранча. Люди зразу не знали, що робити. В селї Москалї дали приказ всїх людий виганяти до копаня шанців. Коли людий пігнали силоміць до роботи, самі Москалї кинули ся по хатах рабувати. Все крали, все рабували, що лише їм під руки попало ся. Кому удало ся дещо зі собою взяти і утечи, то тільки всего, що зміг уратувати. А хто не міг, то того Москалї обрабували до послїдної сорочки.

Якесь велике щастє мали ми, що нам прецінь лишили ся дві коровиці. З кіньми утїкли ми до Лїщина і там перебули через 4 днї, доки та російська дич зовсім не уступила.

Нарід мусїв зі села утїкати, бо в селї була битва. Москалї окопали ся в нашім селї, а наші війска в Готовичах. Тому наші люди мусїли утїкати до Лїщина, бо там битви не було.

Господарі лишали ся дома, бо котрий не лишив ся дома, то його будинки розібрали. Ми покопали собі ями і сиділи в них. Наші війска острілювали Москалів ґранатами. Тому і богато будинків в селї ушкоджених. Комини по хатах позривані, дахи поломані, печі по хатах повалені, стелї повиривані, стїни порозвалювані. Щастє, що у нас нікого не забило. Тільки в Клапка забило в стайни корову і свиню та згоріло дві загороди: Василя Маґалушевого і Івася Малого.

Найбільша битва була в Отиневичах, Городищу, Калинівцї, Ятвягах і Девятниках. У Девятниках була рукопашна боротьба (на баґнети). Так тривало від середи до суботи в ночи.

В суботу о год. 10. вечером Москалї стали втїкати. До рана не лишив ся нїодин. Ми піймали 16 Москалів і, коли в неділю прийшла до нас патруля, ми віддали їх в руки патрулї. Дня 28. червня позбули ся ми зовсїм наших освободителів.

Збіже сего (1915) року було у нас красне. Найлїпше зародила пшениця і жито, тільки вівси трохи хибли через посуху. Сїно і отаву зродило ся добре; вистарчить для двох коров і 4 коний. Коби лише Бог дав, щоби худібка була здорова і ми.

У нас тепер велика дорожня. Пара чобіт коштує 60 корон, лїтра нафти 90 сотиків, кільоґрам мила 4 корони, кільоґрам сьвічок 3 корони. Зате збіже і худоба дорогі. За добру корову можна взяти до 1.000 корон. Таксамо за коня. За гуску платять 12 корон, кільоґрам масла 10 корон, кільоґрам солонини 7 корон, яйце 18 сотиків.

До війска пійшли зі села всї від 18 лїт до 43. В селї лишило ся всего 20 хлопів. Про всїх тих, що пійшли на війну, є вісти що жиють, лише про пятьох нема чутки.

Тепер кінчимо наше письмо і здоровимо сердечно.

М. і К. Мацкула.

—o—

ПОМІЧ ДЛЯ БРАТІВ В РІДНІМ КРАЮ.

Гурток Українців в Ню Йорку, які походять з міста Тисьмениці, заколядували принаґідно Різдва $78.45 на поміч для братів в своїй громадї. Дня 22. січня вислано через Американсько-українське Бюро (до ч. 6143700|1) на руки громадської зверхности 593 корон.

Колядою заняли ся: Семен Угорчак, Панько Боринюк, Куба Коцький, Ярослав Гриньовський, Николай Гавришенко і Павло Прибильський.

Тисьмениця потерпіла дуже богато в часї занятя її Москалями. Богато мешканців Тисьмениці, які в часї спокою займали ся ремеслом, опинило ся нараз в крайній нуждї, бо зарібки устали. Всїх мущин, спосібних до військової служби, покликано знова тепер до війска, остали в містї старцї, жінки і дїти. Богато між ними є таких, що не мають кревних в Америцї, щоби могли надїяти ся від них помочи.

Тому, щоби бодай в части зарадити своїм дальшим братям в тих страшних часах, повстала ґадка між тутешними Українцями з Тисьмениці, щоби оснувати комітет та зібрати поважнїйшу суму на ратунок мешканців своєї громади.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяцї 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяцї $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

Може...

—o—

Перед трема днями оголосила філядельфійська „Америка", що покидає сварку і лайку і звернула ся з просьбою до своїх дописувателїв, щоби собі се запамятали і держали ся також тої постанови.

Постанова красна і заслугувала би навіть на признанє, але що-ж, коли „Америка" проголосила її не зі щирости, а під примусом і тому за се лаєть ся навіть у самім тім проголошеню. Яких кількайцять корчемних слів пустила ще небіженька в сторону „Свободи". Виходило би, що то „Свобода" винна, що вона мусїла проголосити таку постанову і за се вона ще на прощанє всипала „Свободі" своїх масних слів.

Нїщо й казати „Свобода" би не встидала ся, що змусила „Америку" до того, що вона публично проголосила, що покидає лайку і сварку. Навернути таку „Америку" на дорогу, куди ходять люди приличні і з добрим вихованєм, се прецїнь не мала заслуга.

„Але „Свобода" є скромна і не хоче забирати цїлої заслуги. Кождий знає, що вона клеймила і припинювала простацькі вибрики „Америки", але — нехай справедливість буде задоволена — треба сказати, що були і другі чинники, котрі заходились направити філядельфійську хоробу.

Передівсім **українське духовенство** виступало все як найрішучійше проти корчемної писанини філядельфійської ґазети та все пятнувало її за те.

Дальше, **читачі „Америки"** поступали також таксамо і виявляли своє невдоволенє з того, що їх ґазета замісць вчити їх чогось пожиточного вчить їх того, чого можна навчитись в шинку.

Вкінци дійшло до того, що **уряд „Провидїня"** загрозив, що перестане „Америку" вважати своїм органом і не буде давати її своїм членам, як вона не покине лайки і сварки.

Всї ті чинники, а особливо сей останний, безперечно доконали того, що „Америка" мусїла поправити ся і публично оголосити свою поправу.

* *

Що вона на відхідне кинула ще кількайцять лайок в сторону „Свободи", се дасть ся оправдати сим, що **при відвороті утїкаючий все ще стріляє, щоби крити відворот.** „Америка" довгі часи стріляла болотом, отже і тимсамим болотом стрілила ще на відхідне, криючи ним свій відворот. Се зрозуміла річ, бо що мала, тим стріляла.

Як би була мала таку амуніцію як мали Анґлійцї, коли стріляли, покидаючи Дарданелї, то певна річ, що була би такою амуніцією стріляла. Але що-ж робити, коли „Америка" не мала лише болота!

Тож і болотом мусїла ще на відхідне відстрілювати ся.

Чим хата богата...

Але в кождім разі якось уступила та обіцяла поправу...

* *

Одначе по щирости мусимо сказати, що не віримо „Америцї", що вона буде держати ся своєї постанови і дотримає публичного приречення.

Ми не є за тим, аби „Америка" дальше сипала лайками на всї сторони! Борони, Боже! Нехай би вже раз і вона була приличною ґазетою, — „ол-райт". Чейже на корчемну лайку, тай ще друковану, нїхто й дивитись не хоче, але що-ж, **коли ми „Америцї" не віримо.** Не має вона у нас довіря, тай годї.

„Мушена любов нїчого не варта" — кажуть Гуцули.

Але то ще гірше нїж любов, бо то „мушена приличність".

А від злого відвичити найтяжше. Пияка — як то кажуть — все тягне до келїшка. І сповідаєть ся, і присягне, а всетаки грішить.

Зла навичка — то найгірше зло. Часом і дім поправи не відвичить від неї.

Але, Боже сьвятий! Що є на сьвітї неможливе?

Все можливе, а вже особливо в такім краю можливих неможливостий як Злучені Держави!

Тож можливо, що й „Америка" стане ще приличною ґазетою!

І тому то, хоч не віримо, бо підірвано наше довірє сумними досьвідами, кличемо:

Можливо!...

НАДГУДСОНСЬКІ МИСЛИ.

Гм...
Епископ повинен бути епископом.

* * *

Business is business.

* * *

Злий чоловік не має приятелїв — каже Вольтер.

* * *

Сиротам все вітер в очи.

* * *

Де як де, але в сиротинци дїти не забудуть, що вони сироти.

* * *

„Америка" сипала другим морали, але в неморальний спосіб.

* * *

Не кидай камінєм, як сидиш в склянім домі!

* * *

Яке було від початку,
Таке буде до остатку!

* * *

Горбатого і могила не випростує.

* * *

Латиньска пословиця каже:

Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere.

По українськи се значить: Що має хибу від початку, не може вилїчитись з ходом часу.

* * *

Чи може бути чистий той, хто купаєть ся в скандалах?

* * *

Американець каже:

So long as a person minds his own affairs, he will have no trouble with his neighbors.

По українськи се значить:

Поки чоловік пильнує своїх справ, поти він не буде мати клопотів зі своїми сусїдами.

Се може відноситись не лиш до сусїдів, але і до далекого — старого краю.

* * *

Не пхай носа до чужого проса!

* * *

— Gentlemanlike, — значить: так як джентелмен, шляхотно, з почутєм чести! — сказала одна особа і спитала себе, вдарившись по голові:

— Чи я так поступаю у своїй ґазетї?

* * *

— **Пропала Україна,** як ми вже вчера доказали — пише „Америка" в однім числї, згадуючи про свій винахід, що посли Кость Левицький і Микола Василько запродали Україну.

Але на другий день погадала собі: Гм, як Україна пропала, то якої мари мала би „Америка" виходити?!" — і зараз написала так:

— Вчера писали ми, що ми позавчера доказали, що Україна пропала, але нинї відкликуємо вчерашну заяву про позавчерашний доказ, бо довідуємо ся, що в Нїмеччинї повстало товариство „Вільна Україна".

* * *

„Народна Воля" пише, що „Народне Слово" в Мікізракеї обганяє мухи з філядельфійського хвоста.

Мусить то бути довгий хвіст, наче того чорта, котрому в однїй церкві в Галичинї пок. Устіянович намалював хвіст понад цїлі хори.

Але та біда якась дво-хвоста, бо з другого хвоста мухи обганяє аж Павло Крат в Канадї.

* * *

Філядельфійська „Америка" сипле лайками на старокраєві ґазети, але ...робить їм „гонор", передруковуючи з них все, що лише їй попадеть ся, часом навіть не подаючи жерела.

Такого „гонору" старокраєва преса безперечно дуже радо зрікла би ся.

Федь барон Горох.

Українські Січові Стрільцї.

ЯК ЖИВЕТЬ СЯ ТЕПЕР У. С. СТРІЛЬЦЯМ.

—o—

(Від власного воєнного кореспондента). (Право передруку застерігає собі автор).

—o—

(Події останних днів).

Від часу завзятих і кровавих боїв під **Семиківцями** (в Підгаєччинї) — панує на тім відтинку фронту, де стоять Українські Січові Стрільцї, повний спокій. Москалї подали ся на дальші становища — десь там, де з початком вересня були задержались.

Десь від 6-ого падолиста сидїли Українські Січові Стрільцї зо два тижні в бараках яко резерва. В однім бараку одна чета. Що дня робили дротяні перегороди (кізлюки, обсновані дротом, т. зв. — еспанські їздцї). Вечерами носили їх перед окопи першої лінії. Раз несли матеріял до дротяних перегород за ріку Стрипу. **Там лежало у снїгу богато російських трупів.** В однім місцї вистає зі снїгу нога, в иншім місцї голова або рука. Тільки вітер свище поміж пальцї та розвіває волосє салдатське, а в бородах приміщує ся снїг. По боях не могли Москалї поховати своїх, бо наші нїкого не пустили би над ріку.

Коло 15-ого падолиста настали страшні метелицї, що тривали два днї. Завіяло входи до бараків і вікна. Кільканадцять разів відкопали Стрільцї снїг при входах і вікнах, то все завіяло за хвилю наново. Навіть вполудне було зовсім темно в бараку. Через добу не могли Стрільцям довезти нїякої їди.

Як навкучило все відкопувати входи до бараків, поклали Стрільцї перед кождий вхід дротяну перегороду, кізлюк, і окрили його шатерним полотном. На тім здержував ся снїг і вже більше не завіяло входів.

Тепер сидять Стрільцї в селї. **Сотня Вітовського** приміщена в двох хатах і двох давнійших стайнях, перероблених тепер на жовнїрські кватири. Не тільки тій сотнї, але взагалі усім стрілецьким сотням тїсно.

Що другий день ходять Стрільцї на роботу. Відгортають з дороги снїг, копають окопи. Дня 12. грудня закінчили Стрільцї копати резервові окопи. Працюють від год. 8-ої до 12-ої передполуднем, а пополуднї від 2-ої до 4-ої. Що другий день, в ті днї, коли нема роботи, відбувають ся вправи від 8-ої до 10-ої години передполуднем і від 2-ої до 4-ої пополуднї. Отже все йде на переміну: одного дня робота, другого вправи, третього робота, четвертого вправи і т. д.

Довгими зимовими вечерами читають Стрільцї часописи, співають, грають в карти, особливо, як одержуть заслуженину (т. зв. „ленунґ"), який дістає кождий що 10 днів. Рядовики дістають по 3 корони 60 сотиків, а старшина більше; вістун дістає 5 корон, десятник 7 К. 50 с., а старший десятник 9 К. Вечерами розповідають також ріжні воєнні і патрулєрські пригоди, а ті Стрільцї, що недавно прийшли перший раз в поле (т. зв. „рекрути"), дуже пильно слухають з великим зацікавленєм. Читають також нїмецькі часописи. Пише менї брат, що часопись „Arbeiter-Zeitung", яку я йому посилаю з Відня, читає з десять Стрільців.

Коло 10-ого грудня настала на Поділлю ляха погода. Давний снїг стопив ся, новий став падати і також топив ся. Навіть перепадував дощ. В селї і в окопах страшенні болота.

При вході до села, коло дороги, висипана гарна могила стрілецького четаря **Яремкевича.**

Москалї сидять тихо, наші також.

Одначе в селї не є так безпечно, як могло би здавати ся. При кінцї листа пише брат: „Ми оба з фотографом стрілецьким **Мойсейовичем** пійшли раз фотографувати дротяні перегороди, знищені артилєрією. Але день був темний і **московська куля свиснула над нами,** тож ми знова зійшли до сполучуючого рова („Laufgraben").

Так сидять тепер Українські Січові Стрільцї довгими сїрими, безконечними днями — меньше наражені на ворожі кулї, але зате більше на студінь і невигоди, — та становлять живу запору перед московськими полчищами; охороняють перед ними серед зими і болота вирвані з московських лап і українські землї.

Ростислав Заклинський.

У Відня, дня 20. грудня 1915.

НІМЕЦЬКЕ ТОВ. „ВІЛЬНА УКРАЇНА" (FREIE UKRAINE).

—o—

Товариство видає свою газету.

Мінхенське товариство нїмецьких приятелїв українських визвольних змагань „Вільна Україна" видає двотижневник п. з. „Ukrainische Zeitschrift" (Укр. Часопись). Редактором часописи є др. Фальк Шупп. Видавцем І. Лєман (Verlag v. J. F. Lehmann. Muenchen SW. 2. Paul Heyse — Str. 26). Ціль часописи осьвідомлювати своїх читачів про сьвітово-історичні, культурні й літературні події, котрі стоять у звязи з українським рухом або можуть вплинути на нього. Також про господарські та соціяльні відносини краю давати-ме журнал вичерпуючі поясненя. Часопись можуть замовляти також нечлени товариства за цїну 16 марок річно. Замовляти на адресу видавництва Лємана: J. F. Lehmanns Verlag, Muenchen S. W. 2, Paul Heyse-Strasse 26.

Запросини вступати в члени „Вільної України".

Президія „Вільної України" розіслала запросини вписувати ся в члени товариства. Запросини підписали три особи: ґенерал кінноти барон Ґебзатель яко предсїдатель, видавець І. Ф. Лєман яко скарбник і др. Фальк Шупп яко секретар. Текст запросин такий:

Високоповажаний Добродію!

„Вільною Україною" називаєть ся товариство нїмецьких приятелїв українських визвольних змагань, котре заснувало ся тепер посеред сьвітової війни. Кождий Нїмець-патріот, що хоче сьвідомо дїлати для забезпеченя будучности нашого народу, повинен би проявити свою участь у сім товаристві тим, що стане його підпирати або стане членом.

Богато питати-ме, що се Україна і яку причину мають Нїмцї журити ся повстанєм нової держави? Між иншим і се є причиною всесьвітової війни, що ми, Нїмцї, від часу заснованя держави занехали потрібну увагу на національні питаня східної та південно-східної Европи, щоб улекшити зріст нових національних жерел сили прихильного нам напряму.

Одначе наймогутнїйшим східно-европейським національним питанєм є для нас потреба зробити нешкідливою російську парову довбню, котра мала нас роздавити по волі почвірного порозуміня. В неустрашеній сьміливости відвернуло від нас се нещастє наше військо, але тепер треба запобігти на все повтореню сього московсько-татарського нападу. А се може стати ся тільки тим робом, що ми будемо старати ся визволити від їх гнобителя чужі народи, котрі стогнали під російським ярмом і були приневолені поставити мілїони вояків, а котрі тужать за середно-европейською культурою, й дати їм запоруку повної участи в її вартостях і зробити їх нашими природними союзниками.

Найбільшим з чужих народів, котрий з найбільшою тугою сподїваєть ся свого визволеня з московського ярма, є український нарід, котрий числить трийцять мілїонів людий. Його область простягаєть ся від галицько-російської границї аж до побереж Чорного моря. Також заселені ним нівнічні части Кавказького краю.

Українцї — їх називають Москалї, глузуючи, урядово навмисне „Малоросами" — се нарід з власною мовою, котра є зовсім окремою від московсько-російської. Колись жила Україна цьвітучим національним житєм у власних державних орґанізмах. Один з їх національних героїв, гетьман Мазепа, се відома історично-траґічна особистість; їх національний поет, заразом відродитель визвольних змагань Тарас Шевченко, визначна постать всесьвітної лїтератури.

Панованє московських царів принесло як найтяжші шкоди сій Українї, придушило її мову та перемінило з політичних причин сей шпихлїр і збірник металїв Росії з її породою, що рветь ся до осьвіти, в кріпость темноти.

Одначе тепер, коли наші побідні війска йдуть щораз далї в серце України, сподїваєть ся вельми талановитий і пильний селянський нарід свого визволеня й державного відродження. В сїй цїли утворили Українцї „Союз визволеня України", котрий заступає національно-політичні та соціяльно-економічні інтереси. **Наше становище вимагає тепер, аби через визволенє сього міцного народу відперто Росію від Чорного моря та забрано їй можність новою навалою народів загрожувати з татарських степів нашу культуру та культуру нашого турецького й болгарського союзника.** Крім того веде через вільну Україну найблизша дорога з Берлїна через Вроцлав, Краків, Львів, Балту до Одеси, а звідти до Перського моря та до будучої зелїзницї, котрою саме можна доїхати до Індій сухопутньою дорогою.

Вільна Україна стає для нашого промислу близко положеною, незвичайно цїнною областю, **котра може по части надолужити нам убутки, які принесла нам сьвітова війна.**

Тому в нашім власнім добре зрозумілім інтересї мусить нам залежати на тім, аби підперти по силам змаганя Українців, що згуртували ся в „Союзі визволеня України".

Цїлию нашого товариства є осьвідомленє нїмецької суспільности про історію, лїтературу й артистичне житє українського народу, господарське значінє заселених ним областий і змаганя до відбудови його державної самостійности. Товариство підпирає, згідно з розпорядками правительств центральних держав, орґанізації Українців, котрі вони сотворили і ще утворять, а котрі підготовляють державну самостійність при виразнім признаню добре набутих прав не-українських меньшостий (Нїмців, Жидів, Поляків і т. д.)

До осягненя своїх цїлий заложило товариство бюро в Мінхенї. Воно дає своїм членам „Українську Часопись", що осьвідомлює про всі фази сього сьвітово-історичного розвитку. Через уладжуванє наукових викладів зі сьвітляними образками, через утворенє бібліотеки та складу маш. сьвітляних образків для ужитку членів робити ме товариство все, щоб поширити зрозумінє для нової держави.

Для успішного переведеня своїх цїлий потребує товариство „Вільна Україна" підпори всіх Нїмців, що мають сьвітово-політичну думку, мужчин і жінок, котрі хочуть мати забезпечену будучність нашого народу.

Звертаємо до них покірну просьбу підперти ласкаво наше товариство вступленєм яко посібник або член або й дарами та фундаціями.

З УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ.

—o—

У віденській ґазетї „Вістник Союза визволеня України" один Українець ось-так описує свої вражіня з угорської України:

В часї мого кількаразового побуту на угорській Українї, а зокрема в часї зимових карпатських боїв мав я нагоду стрічати ся з нашими угорськими земляками та жити в близких зносинах з тамошними селянами.

Коли угорсько-українська інтелиґенція, з дуже невеликими виїмками, сильно змадярщила ся та знає загалом дуже мало про Україну і про український рух, замітив я в селян загалом велике зацікавленє „закордонними" братами з Галичини. Селяни всюди радісно витали українські війска та з зацікавленєм слухали розмов і оповідань про „Польщу", де живуть такісамі люди, як вони, але мають свої рідні школи та своїх власних панів, які не цураються ся мужицької мови й уживають її між собою та в публичних урядах. Велике зацікавленє проявляли селяни для українського шкільництва й жалували ся дуже на недостачу шкіл і на те, що в школах не вчать по простому. Старі споміж них читали всюди ще з молитвенників, друкованих кирилицею, **але молодіж носила ся вже з молитвенниками, надрукованими латинкою,** що зовсім не подобаєть ся старшій ґенерації, яка на Угорщинї дуже сильно стоїть при своїм і не так легко піддаєть ся чужим впливам.

Українські вояки, а зокрема наші Січові Стрільцї тїшили ся між угорсько-українським народом дуже великою симпатією. Людність не відказувала їм нїчого й помагала їм на кождім кроцї. Попри мову важну ролю відіграла тут та обставина, що наші інтелїґентні вояки громадно йшли до церкви, співали до Служби Божої, а декуди виступали навіть із цїлим хором. Люди дуже собі за те хвалили наших вояків і горнули ся до них на розмову. Де війско стояло довше, навязували ся близші зносини з місцевою молодїжю, заводили ся сходини на співи. **Молодїж радо перебирала українські народні та патріотичні пісні й менї трафляло ся декілька разів почути від угорсько-українських парубків і дївчат: „Ще не вмерла Україна", „Гей, там на горі Січ іде"** і т. д. В Чинадієві місцева молодїж присвоїла собі цїлий Січовий репертуар і коли ми пробували там в якийсь час по Січових Стрільцях, то думали, що живемо в якім сьвідомім галицькім чи буковинськім селї.

Часописий стрічав я мало. Тут і там „Недїлю" та більш нїчого. Зате попит за книжками й часописями замітив я всюди.

І. С.

УКРАЇНСЬКІ ВОЯКИ У ШПИТАЛЯХ В АВСТРІЇ.

(Споминн сперед року).

Уже давно минув рік, як окрівавлений вертав я з поля... А все-таки живо стоїть мені в памяти і той страшний образ декількох соток моїх винужденілих товаришів недолї і ті дороги, серед яких розходили ся наші стони та зойки, і ті лісні стежки, які ми переходили окровавленим шнурком, і ті знищені оселї на поля босняйсько-сербського пограничча, де не було видно живої людини, тільки гроби, побиті конї, останки ріжних військових предметів і стрілецькі рови.

А по двох днях страшного й памятного на ціле житє маршу прийшли ми серед безнастанного дощу на маленьку станцію, де нас перевязували вдруге та розділювали: цілком легко ранених до полевого шпиталю у недалекім місточку Власениця, а тяжше ранених в глибину краю. Коли я прийшов на чергу, молодий енергічний лікар, довідавшись, що я Українець, став розпитувати ся в німецькій мові, як там тепер у нас на Україні, а міжтим перевязував зручно рану. Я сказав, що не дуже весело, бо Москалі зайшли в Галичину (ще тодї не знав я, що вони залили майже цїлу східну Галичину!), але ми не пропадемо, хоч би проти нас сприсягли ся всї темні сили. Се йому дуже подобало ся і ми завели довшу розмову. Прощав ся він зі мною дуже сердечно, бажаючи Українцям усього найкрасшого, а про рану сказав так: „Вона не небезпечна, але й не така дуже легка; за два місяцї будете здорові".

По сїй розмові сїв я до воза маленької місцевої зелїзницї, якою переїхав майже цїлу Боснію. В Боснійськім Броді перевязували нас знову, а злучивши з иншими транспортами ранених величезним поїздом Червоного Хреста, відставили дальше. Не забуду нїколи тих вихуднїлих блїдо-жовтавих лиць, того страшного сопуху від ран, що уносив ся у возах, не забуду й вас, товариші недолї з нашого українського полку. Як сьогоднї бачу, як мчить наш поїзд через розлогі поля Хорватії, як гарне її населене кланяєть ся до нас, як сумно хилять голови старі дїдусї-хлїборобн, як утирають нишком запасками сльози мами й дївчата... Скільки то вже таких поїздів бачили вони перед нашим?! А на стаціях то вже так щедро обдаровували ранених їдженєм і ріжними ласощами, що не було нїкого, хто сказав би: Менї мало!

За півтора дня приїхали ми до невеличкого мадярського місточка Чакторня, положеного в кутї між Стирією, Хорватією та властивою Угорщиною, яке тамошнє хорватське населенє називало Чаковац. Місточко числило до пяти тисяч мешканців, значну частину котрих творили Жиди (інтелїґенція). Погані відносини мають бути в цїлій Угорщині. Мешканцї приняли нас радо. Хорих було там у військових касарнях, по школах і в ґрафськім замку коло 900 ранених. З причини кварантани ізольовано нас пять днів, пізнїйше змішали нас зі старими раненими, між якими були заступлені всї народи австрійської монархії.

Разом з моїми людьми приділили мене до уланських касарень, де містило ся найбільше ранених. Наших людий застав я тут вже кільканайцять. Та що з сього? Всїх їх позаписували за Поляків, бо на запит, якої вони народности, відповідали звичайно, що вони Поляки, а в найкрасшім разї, що вони з „Галїциї", отже підходили під ту саму рубрику. Щойно треба було ходити від лїжка до лїжка й переконтролювати сих „Поляків", а потім пійти до лїкаря з жалобою на прилучене наших людий до Поляків, аби над їх головами появила ся записть у хорватській мові: Rusin (лїкар-Чех заявив щиро, що він уживає тільки урядової назви).

Цікавійша пригода скоїла ся зі мною другої днини. На подвірю приступив до мене тамошний цивільний лїкар (мадярський Жид), що відносив ся до мене незвичайно приязно й розпитував про рану. Опісля поклепав мене по приятельськи по рамени та сказав: „А браво, браво, перший раз маємо тут нагоду бачити Українця". (А в його шпиталї було тільки з нашого українського полку понад двайцять осіб!). Та се ще нїщо. По трох днях побачив він мене знов і спитав, дещо вагаючись: „Отже ви російський підданий, чи не так?" А коли я йому відповів, що я з Галичини й належу до того самого народу, який в Австрії називають урядово Русинами, а на Угорщинї Руснаками, і що ми не вживаємо сих назв подібно, як російські Українцї накиненої їм назви „Малороси", я бачив, як його наче підтяло... І з тої пори він більше зі мною не говорив. Пізнїйше мене вже не дуже й дивувало, коли від зовсїм поважних чужинців чув такі баламутні вислови: „Так, Українцї сьміливі, але Русини зрадники".

Та на сїм не конець. Вістка про появу Українця в шпитали рознесла ся вмить по містї й до мене стали наплпвати з усїх усюдїв то панї, то панночки (звичайно — цїкавий народ!), щоб розвідати ся про нечувану нїколи передтим Україну. А коли я появив ся на містї, чув добре, як за мною й коло мене говорили: Се власне той — Українець. А все-таки, коли я зайшов раз до трафіки, стрінув мене з уст властительки такий запит: „Отже ви той Москаль?..." Я не знав уже тодї, чи менї сьміяти ся, чи з досади висварити ся. І знов треба було пояснювати, що Москалї то наші найбільші гнобителї, що ми їх ненавидимо і т. д. і т. д.

Окрему боротьбу мусїв я звести з раненими офіцирами за т. зв. „українські зради". І ледви чи їх зовсїм переконав, тим більше, що тодї не знав ще нї про масові арештованя наших передових людий, нї про „обкровенє" Українських Січових Стрільцїв, нї богато инших подїй, які були відомі моїм противникам... А наших часописий не було. З бідою дістав я якось одно число віденського „Дїла" (мало 2 картки), на вид якого мало не скакав з радости. По прочитаню його нашим людям вислав його зараз товаришам у Сербію. Добряга — товариш, одинокий, що з усїх нас 18 однорічняків живе доси в полї, писав тодї, що наші Гуцули плакали з радости, побачивши на власні очи друковане рідне слово, якого вже нїколи не надїяли ся бачити... В тім часї вичитав я в нїмецьких часописях телєґраму про поїздку українських делєґатів посла д-ра Цеґельського і д-ра Барана на Балкан. Якжеж підбадьорила нас ся коротка телєґрама! Скільки ясних проминїв улила вона в зболїлі наші груди, скільки нової енерґії й нових надій додала!

І ще одна цїкава подія нагадала ся менї з часів мого побуту в шпитали. Тамошне жіноцтво завело було між собою ґарний звичай розділювати кождого четверга між усїх ранених ласощі. Приходить так одного четверга кілька панночок з кошиком до кімнати, де лежало між иншими і кількох наших. При обділюваню розпитують, якої хто народности, а натрафивши на першого нашого й почувши, що він „Русин", утікають як сполохані пташки, настрашивши ся мабуть „Москаля" (Рус — значить по хорватськи Москаль). Очевидно, нашого чоловіка обдарувати забули, чи не хотїли... І знову треба було пійти між панї, пояснити цїлу справу й направити лихо. І справдї відтодї відносини змінили ся; бувало тільки відчинять ся двері, а вже чути голос „Fuer unsere Ukrainer" (для наших Українців) і наші дістають перші. А яка гордість била тодї з лиць наших вояків, можна собі представити. Де-ж таки — наш чоловік першим?! Але й наші люди (панї називали їх найнещасливійшими з найнещасливійших, бо, поминувши инше лихо, нїхто з нас не мав до тої пори найменьшої вістки з рідної хати!) навчили ся від тодї називати себе Українцями.

А на закінченє дещо з розмови з австрійським хорунжим д-ром Реннером (Віденцем), якого наші люди обожали. На запит, як представили ся йому Українцї в поли, він говорив з найвисшими похвалами: „Українцї незвичайно хоробрі та витривалі, а вже до дефензиви матеріял просто таки неоцїнений. Хоч між ними великий процент неграмотних, то се не вина самих Українцїв. Я гордий, що з ними боров ся!"

Отсе були-б найважнїйші хвилї з мого побуту в шпитали. А подібні мусїв переживати тодї кождий наш тямущий чоловік. Як богато за той один рік змінило ся? Як богато помилок і непорозумінь справлено, а скільки ще треба справити? Як богато неясного за той час розяснено, а скільки ще треба розяснити? І то не тільки чужинцям, але, на жаль, і нашій власній суспільности...

Іван Нїмчук.

(З „Вістника Союза визволеня України").

Хто би мав у себе українські картки з гарними вишивками або з видами (чисті або й записані), а хотїв би дарувати їх (або бодай позичити) для ужитку архіву і вистави, зволить ласкаво прислати сї картки на адресу ред. „Свободи", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НОВИНКИ.

ГОЛОВА У. Н. СОЮЗА ПРЕЗИДЕНТОМ РАДИ МІСТА МАКАДУ, ПА.

Підчас недавних виборів на радних міста Макаду, Па., вибрано предсїдателя нашої орґанїзації **п. Дмитра Капітулу** одним з радних. Опісля при виборах президії п. Капітулу вибрано президентом ради. Крім того п. Капітула увійшов до правничої і фінансової комісії міської ради.

Се відай перший случай у Злучених Державах, що Українця вибрано президентом міської ради.

ЗБІРКА ДЛЯ „УКРАЇНСЬКОГО ВОЄННОГО МУЗЕЯ".

Д. Іван Калинович, студент львівського унїверситету, займаєть ся збиранєм всего, що **протягом війни появило ся друком про українські справи в якій-небудь мові.** Про все зібране подає він огляд сього в львівськім дневнику „Українське Слово", а опісля складає збірку книжок, друків і часописий для „Українського Воєнного музея" у Львові.

Дорогою через українські часописи звертаєть ся д. Калинович до всїх Українців, а зокрема в Америцї, щоби присилали для того музея все, що мають з воєнних друкованих річий про українські справи. Просить також редакції українських часописий в Америцї, щоби посилали йому свої виданя (з Канади неможливо посилати до Австрії, то повинні задержати до скінченя війни і опісля вислати).

Адреса така: **Іван Калинович, Борислав, Ґаличина, Австрія.**

УКРАЇНСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ПЕРЕД АРХИКНЯЗЕМ КАРЛОМ СТЕФАНОМ.

Під протекторатом архикнязя Карла Стефана відбуло ся дня 15. с. м. в присутности архикнязя-протектора отворенє вистави воєнної дбалости і помочи для збігців у Відни, на якій явив ся голова Українського Запомогового Комітету віцепрезидент посол Ю. Романчук і віцепрезидент Загальної Української Ради посол Н. Василько. Їх представлено архикнязеви і його подрузї. Архикнязь і архикнягиня вивідували ся пильно про долю збігців і пороблені заходи та висловили щире спочуванє з причини воєнних господарських шкід, які навістили населенє східної Галичини і Буковини.

ЛЬВІВ НА ШИРШІЙ ВОЄННІЙ ОБЛАСТИ.

Найвисша команда армії змінила границї на північній воєнній области між ширшою областю і тїснїйшою в той спосіб, що політичні округи Львів і Городок, а таксамо область Львова зістали вилучені з тїснїйшої воєнної области і зачислені до ширшої. Тепер в Галичинї до ширшої воєнної области належить цїла західна Галичина аж по повіти Сколє, Дрогобич, Львів, Городок, Яворів і Цїшанів включно. В тїснїйшій воєнній области находять ся Буковина і східна часть Галичини аж по повіти Долина, Стрий, Жидачів, Бібрка, Перемишляни, Камінка Струмилова, Жовква і Рава Руська.

БАВАРСЬКИЙ КОРОЛЬ НА ВИКЛАДІ ПРО УКРАЇНУ.

Дня 7. грудня 1915 р. в полудне мав посол до австрійського парляменту д-р. Евген Левицький в Орієнтальнім товаристві в Мінхенї (столиця Баварії) виклад про Україну, на котрім були присутні найвизначнїйші баварські політики і вчені. **Баварський король прибув також на сей виклад д-ра Евгена Левицького і прислухував ся пильно його цїлій промові.** По викладї представлено д-ра Е. Левицького королеви і він з ним довший час розмовляв про Україну і про український нарід. Виклад д-ра Евгена Левицького зробив на всїх присутних дуже корисне враженє.

ПІДПИСКИ НА АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ.

Громада **Топорівцї** на Буковинї зложила на воєнну позичку 35.700 кор. З того зложили селяни 30.000, громада 5.700 кор. Найбільше заслуг коло збираня підписів положив начальник громади п. Гелич. Коли візьмемо на увагу, що громада Топорівцї находить ся коло боєвої лїнії і що потерпіла дуже богато від воєнних подій, треба признати, що се не малий успіх австрійської воєнної позички в українськім селї на Буковинї.

ПАТРІОТИЧНА ЗБІРКА.

Наш земляк п. Василь Дарійчук з Садаґури на Буковинї зібрав з начальником ц. к. уряду податкового п. Кривлевцем на коляду для Гуцулів-добровольців 7.427 кор. 6 сот. — Гроші віддано до ц. к. староства в Чернівцях.

КОЗАК В АЛЬПАХ.

З Лінцу, в Австрії, доносять про слїдуючу подію: Перед пару днями імили австрійські патрулї на італїйськім воєннім тереї (в Дольомітах) якусь страховиту фіґуру, що, як виявило ся опісля, була найзвичайнїйшим козаком. А що козак на тлї альпейських гір є дивоглядом досї нестрічаним, стали його розпитувати, відки він там взяв ся. Бідний козачиско признав ся, що з вісьмома бохонцями хлїба втік з табора полонених в Лїнцу і йшов весь час в напрямі гір, думаючи, що се Карпати. Хотів дістати ся до своїх, та військові власти відставили назад до Лїнцу жертву „ґеоґрафічного" промаху, чи може „стратеґічного" відвороту.

СТУДІНЬ НА МАКЕДОНСЬКІМ ФРОНТІ.

Париські часописї доносять, що серед французьких війск армії ґен. Сараїля панує велике зимно, бо мороз доходить до 30 степенїв. В стрілецьких окопах сидять жовнїри збиті в купу наче селедцї, щоб взаїмно грітись. Много вже замерзло. В наслїдок недостачі дерева не можна розложити навіть ватри. Тричі в день дістають жовнїри горяче вино, щоб хоч тим робом могли огріти свої скостенїлі члени.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Риктета Николай, член від. 57. Вступив до Укр. Нар. Союза 27. мая 1913 р. Походив з міста Тисьмениця, повіт Товмач, Галичина. Помер на сухоти дня 9. жовтня 1915 р.

Ґеба Ксеня, членицї від. 104. Вступила до Укр. Нар. Союза 28. серпня 1914 р. Походила з села Черче, повіт Рогатин, Галичина. Померла на сухоти дня 3. падолиста 1915 р.

Харишин Анна, членицї від. 200. Вступила до Укр. Нар. Союза 27. лютого 1915 р. Походила з села Різдвяни, повіт Теребовля, Галичина. Померла на уплив крови дня 29. падолиста 1915 р.

Ґомбош Іван, член від. 245. Вступив до Укр. Нар. Союза 29. жовтня 1906 р. Походив з села Тарона, стол. Земплин, Угорщина. Забитий випадково дня 18. падолиста 1915 р.

Супера Катерина, членицї від. 318. Вступила до Укр. Нар. Союза 24. цьвітня 1912 р. Походила з села Тарнава, повіт Ліско, Галичина. Померла на запаленє дня 30. падолиста 1915 р.

Колесар Ілько, член від. 381. Вступив до Укр. Нар. Союза 25. лютого 1914 р. Походив з села Чабіни, стол. Земплин, Угорщина. Помер на запаленє дня 28. жовтня 1915 р.

Підлипчак Юлія, членицї від. 4. Вступила до Укр. Нар. Союза 31. січня 1907. Походила з села Смерековець, повіт Горлицї, Галичина. Померла на сухоти дня 13. падолиста 1915 р.

В. І. П.!

ВІДКЛИКАНЄ.

Отсим подаю до загального відома, що відкликуємо з членів Комітету околицї Пітсбурґа комітет з Ембрідж, Па.

Їх імена: Григорій Лазар, Теодор Судя, Іван Кіч, Василь Татомир, Михайло Фук і Андрій Стефанович. Вони не хотять більше належати до сего Комітету зі слїдуючих причин: 1) З огляду на полїтичний роздор, котрим заносить „Народна Оборона" (будуча орґанїзація з босом п. Косовим). 2) З огляду на те, що нїчого доброго не видно в тім дїлї, лише власний інтерес босів будучої орґанїзації. 3) З огляду на те, що ся орґанїзація вже в перших початках виступає проти „Федерації Українців у Злучених Державах" і зачинає нову кирпню.

Прошу всїх тих, що були на загальних зборах в Пітсбурґу, Па., подумати над сею справою і станути на правдиву і певну сторону. Котра з обох тих сторін правдива, се легко зміркувати, лиш застановити ся на хвильку. — Гаразд!

Григорій Лазар.

ЗВИСИЛКА КАЛЄНДАРІВ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

Сим повідомляєсь Вп. П. секретарів відділів У. Н. Союза, що вислані на їх адреси календарі є призначені для всїх членів, котрі заплатили розмет до У. Н. Союза за місяць січень.

Дня 29-го січня вислано калєндарі через Адамс Експрес Ко. слїдуючим відділам: 221, 155, 213, 235, 145, 51, 229, 168, 234, 165, 209, 218, 147, 179, 160, 175, 09, 105, 363, 339, 33, 259, 326, 276, 321, 283, 282, 69, 239, 342, 106, 117, 301, 247, 323, 338, 365, 237, 55, 336, 350, 316, 296, 47, 292, 300.

Через Велс Фарго Експрес Ко. вислано слїдуючим відділам: 360, 225, 50.

Через Амерікан Експрес Ко. вислано слїдуючим відділам: 330, 354.

Почтою вислано відділови 32.

Пригадують ся Вп. секретарям дотичних відділів, щоби заняли ся відбором і роздаванєм календарів членам своїх відділів. На случай неотриманя посилки, просить ся сейчас повідомити гол. уряд У. Н. С.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗА.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ.

ДУХ ЛІНКОЛЬНА (до вуйка Сема):

— Памятай, що і моя мати не вміла писати!

(З Вашінґтону доносять, що в конґресї відновлено проєкт закона посла Борнета, який домагаєть ся, щоби не допускати до Злучених Держав неписьменних з Европи).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Читайте руські книжки і ґазети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Пошукую свого брата **ЙОСИФА МАНДЗИНА**, з села Новосілка, пов. Підгайці. Він перебував в Ню Йорку під ч. 141 Вашінґтон Ст. Хто би знав о нім і подав мені його точну адресу, дістане 5 дол. нагороди. Голоситись прошу на адресу: Paul Mandzyn, 294 Orange St., Waterbury, Conn. 7-18

Пошукую моєї сестри **КАТЕРИНИ ДІДУЛА**, з села Орішковець, пов. Бібрка, Гал. Перед роком перебувала в Бруклині, Н. Й. Прошу Тебе, сестро, зголоси ся до мене в дуже важній справі. У мене лист з краю від мами. Також пошукую сестру **МАРІЮ СУСТК**, з села Девятник, пов. Бібрка, Гал. Перед чотирма роками перебувала в Філядельфії, Па. Здаєть ся, вона вийшла замуж. Імя її мужа мені не звісне. Хто би о них знав або вони самі зволять зголоситись на адресу: John Dedola, 929 So. Division St., Ann Arbor, Mich. 13-16

Пошукую своєї сестри **ЛЮДВІКИ ПОПІЛЬ** з дому Бачинська. Походить з села Кільчиці, пов. Самбір, Галичина. Вона перебувала в Шікаґо на Ірі Ст. Хто би знав її теперішну адресу або вона сама, нехай зголосить ся на адресу: Dominika Zuk, 22 Fleming St., Buffalo, N. Y. 14

Пошукую свого шваґра **СТЕФАНА МУДРОГО** з Гнилиць, пов. Збараж і **ІВАНА ГОДУ** з Кошляк. Мають перебувати в нюйорськім стейті. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Ustyn August Bakaluk, 418 Riford Street, Benton Harbor, Mich.

Пошукую свого шваґра **ОЛЕКСУ ПАРАЙКА** з села Зібранівка, пов. Снятин, Гал. Перебував в Манітобі на фармах. Хто би о нім знав або він сам, нехай зголосить ся до: Iwan Fotchook, P. O. Box 104, Grand Mere, Que., Canada. 14

Пошукую свого шваґра **НИКОЛАЯ ДАВИБІДА** з села Косів, повіт Чортків, Гал. Має перебувати в провінції Манітоба. Хто би о нім знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Mateusz Staszkiw, Sec. No. 7 S. P. R., P. O. Nicholson, Ont., Canada. 14

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ, на корнері, на продаж, бизнес вироблений, добра нагода для наших бизнесменів. Продаєсь задля слабости властителя. Голоситись до штору: 592 Grove St., Jersey City, N. J. 14-15

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ В НЮ ЙОРКУ серед рухливої части міста. Бизнес вироблений. Ціна приступна. Добра нагода для зроблення бизнесу. Продаєсь з причини виїзду. Голоситись по близші условия до: A. Nowydka, 537 E. 6th Str., New York, N. Y. 12-14

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ 16—18-літного до ґросерні і бучерні. Мусить уміти писати, числити і троха говорити по англійськи. Голоситись сейчас устно або письменно: Grocery Store, 68 Greene St., Jersey City, N. J. 10-12

ПОТРІБНО 100 ЛЮДИЙ до науки „пейпер генґінг". По скінченю науки даємо місця зі заробком від $5.00 до $12.00 денно. Інформації уділяємо безплатно. Зголошувати ся від год. 5—6 пополудни або листовно на адресу: 5-16

DECORATING CO.,
136 E. 57th St., New York, N. Y.

КАТАЛЬОҐ НАЙКРАСШИХ ШТУК МАҐІЧНИХ з всякими приборами, як: цьвяги, тарілки, шклянки, фляшки, штилети, карти, кулі, поучаючий замінювати воду у вино, молоко, чорнило, штуки зникання річий і богато других, яких кождий легко виконає а притім розвеселить товариство і навіть може заробляти сим гроші. Катальоги висилаємо даром. Адресуйте: 13-51

Ам. Book & Nov. House, Box 371, Cleveland, O.

Дім з огородом в прекрасній околиці (Джамейка), при одній з головних улиць (Юніон Гол Ст.), дуже дешево до набутя. Желізниця та трамвай (кара) віддалена о кілька мінут ходу. Рідна спосібність стати властителем гарної реальности за малі гроші — тож прошу користати з нагоди. По близші поясненя прошу звертати ся до Редактора „Тевіне", литовської часописи п. K. Raczkanskas, 308 W. 30th St., New York City. (Можна писати по українськи). 13-15

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвеники, кобзарі і всякого рода календарі. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA.
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ЧУДОВІ МАҐІЧНІ ШТУКИ!

Тут представляємо Вам 8 найгарнійших і цікавих штук, якими можете кождого задивувати і кождий виконає їх без жадного труду.

1) Маґічний вазонок і ґалка. Возьмете до рук ґалку і покажете кождому, що вазонок є порожний, опісля накриєте порожний вазонок і в одній секунді ґалка з рук зникне а увійде до замкненого вазонка.

2) Зникаючий цент. Возьмете звичайний цент до руки і в одній хвили зникне Вам з рук.

3) Маґічний цьвях, котрим пробєте свій палець і кождому покажете, що палецеви нічого не стало ся.

4) Маґічна коверта. За помочию тої коверти можете замінювати гроші і карти як самі схочете.

5) Зачарована рожа. Махнете рукою по своїм ковті і нараз зявить ся дуже гарна рожа, причіплена до ковта.

6) Чудові карти до показуваня дивних штук.

7) Маґічна машинка. Вложите до неї якусь монету, а заміняєте її на більшу суму або цілком зникне.

8) Маґічна книга, котра містить 164 маґічних і чудових штук. Ціна за ті всі річи лише $2.00.

Замовленя і гроші посилайте на адресу: 14-

TAYCHERT CO.,
463 North Halsted St., Chicago, Ill.

ДО ВІДОМА ВСІМ, ЩО КУРЯТЬ
ЦИҐАРЕТКИ „УКРАЇНА".

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ І У ВСІХ ШТОРАХ І ПО СТЕНДАХ ЦИҐАРЕТОК „УКРАЇНА". ЗАМОВЛЕНЯ ПОСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ: „UKRAINA", 168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y. 12—

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ГЕРДАНИ з коралників до годинників з гербом України, ціна одного гердана з більших коралників $1.50, з менших коралників $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94-

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору, Коштує лише 40 цнт. Гроші можна присилати стемпсами. Наклад невеликий, тож спішіть і пишіть еще нині до: RUSKA KNYHARNIA, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. —18-

ПОЗІР КРАЯНИ! ПОЗІР!

Уже вийшов перший і найбільший Українсько-Анґлійський Великий Словар. З него кождий легко і скоро научить ся, бо у нім є всі слова, які лиш Вам потрібно знати. Він є так уложений, що кождий з него може до місяця навчити ся говорити. У нім найдете як найдокладнійші інформації. Сей словар варта великі гроші, бо він є Вашим учителем. В гарній полотняній оправі, з золотими витисками. Ціна враз з пересилкою лише $2.10.

Посилайте замовленя враз з належитостию на адресу:

Ukrainska Knyharnia, 14вс-
951 W. Erie St., Dept. II., Chicago, Ill.

ЧУДО! ЧУДО! За $3.25 СІ ДВІ МАШИНКИ

КУПУЙТЕ! ТІЛЬКО НА КОРОТКИЙ ЧАС!

1) Найновійший ґрамофон, який тепер появив ся; грає ліпше як той, що коштує $30.00, грає ріжні пісні, танці і воєнні марші. На сю машину можна закладати найбільші плити і певно ліпше Вас вдоволить, як той, що коштує великі гроші. Плити додаємо даром. 1—

2) Машинка до домашного театру, яка показує воєнні образки, муки Ісуса Христа і сьмішні образки.

Сі дві річи розвеселять кожду хату. До машинки додаємо ріжні образки. До машинки не потреба електричного сьвітла, тільки є в ній нафтова лямпка. Усі доклади даємо до машинки. Сі образки може показувати навіть мала дитина. Не посилайте усіх гроший, тільки вишліть 75 цнт. задатку, а ми Вам вишлемо ґрамофон і машинку, а решту доплатитете як вам привезе товар до Вашого дому. Замовленя посилайте на адресу:

IMPORTING HOUSE,
953 W. Erie Str., Chicago, Ill.

ВИКАЗ
УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилєрія (полева)
а. кн. = артилєрія кінна
а. гір. = артилєрія гірська
а. кр. = артилєрія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пionіри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилєрія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 248

Виказані в тій листі Українські Січові Стрільці значимо буквами: У. С. С. Подаємо також побіч кождого Стрільця отсі дати (о скільки вони подані військовими властями): повіт, місцевість і рік уродженя.

РАНЕНІ:

Мороз Василь (цуґсф.), У. С. С., Жидачів, Пасічна, 1896
Мороз Василь, У. С. С., Жидачів, Пісочна, 1896
Мухар Василь, У. С. С., Золочів, Розваж, 1895
Микелита Василь, У. С. С., Жовква, Бубин, 1893
Микитеюк Іван, У. С. С., Коломия, Гвоздець, 1891
Микитюк Іван (капр.), У. С. С., Коломия, Пилипи, 1895
Микитин Максим, У. С. С., Косів, Прокурова, 1896
Микитин Микола, У. С. С., Косів, Прокурова, 1896
Недошитко Іван, У. С. С., Тернопіль, 1894
Неґрич Антін, У. С. С., Печеніжин, Березів, 1895
Нерестюк Юра, У. С. С., Косів, Прокурова, 1895
Огородник Осип, У. С. С., Рогатин, Бурштин, 1895
Олійник Емілiян, У. С. С., Калуш, Новиця, 1891
Олишко Петро, У. С. С., Рава Руська, Корчмин, 1895
Партика Андрій, У. С. С., Самбір, Волотичі, 1894
Пастушенко, У. С. С., Збараж, Синява, 1894
Петращук Петро, У. С. С., Косів, Брустури, 1890
Петрів Лукіян, У. С. С., Косів, Устерики, 1897
Петрованчук Микола, У. С. С., Печеніжин, Космач, 1889
Пігуляк Василь, У. С. С., Коломия, Іспас, 1896
Півко Станислав (капр.), У. С. С.
Подвірний Юліян, 32 а.
Поліщук Семен, У. С. С., Тернопіль, Івачів дол., 1893
Проців Петро, У. С. С., Городенка, Стрільче, 1896
Пришляк Микола, У. С. С., Бережани, 1884
Пуцентела Іван, 32 з.
Пушкар Теодор, У. С. С., Рава Руська, Вербиця, 1895
Пушкар Федь, У. С. С., Рава Руська, Вербиця, 1892
Ребенчук Федь, У. С. С., Косів, Яворів, 1892
Редчук Яким, У. С. С., Збараж Старий, 1896
Романів Микола, У. С. С., Калуш, Мостище, 1892
Романишин Пилип, 62 п.
Рубиняк Іван, У. С. С., Косів, Голови, 1893
Рибарук Іван, У. С. С., Косів, Жабє, 1894
Саган Михайло, У. С. С., Коломия, Пилипи, 1894
Савдик Петро, У. С. С., Самбір, Береги, 1894
Савюк Василь, У. С. С., Косів, Криворівня, 1897
Савюк Дмитро (капр.), У. С. С., Косів, Кобаки, 1893
Семенюк Іван, У. С. С., Косів, Жабє, 1893
Скальський Павло, У. С. С., Долина, Раків, 1894
Слюсар Марко, У. С. С., Рогатин, Липиця, 1893
Сокаль Іван, з. о., ж.
Сорочинський Юрко, 58 п.
Сорич Дмитро, У. С. С., Печеніжин, Мишин, 1897
Стайнер Іван, У. С. С., Гусятин, Копичинці, 1895
Стратийчук Петро, У. С. С., Снятин, Карлів, 1893
Ступницький Іван (цуґсф.), У. С. С., Самбір, Горнище, 1893
Стурнак, з. о. (ур. 1876)
Сумарук Лукин, У. С. С., Косів, Соколівка, 1894
Свернюк Іван, У. С. С., Коломия, Сопів, 1896
Сидяга Василь, У. С. С., Тернопіль, Бірки вел., 1894
Сидорук Михайло, У. С. С., Дрогобич, Східниця, 1896
Тучапський Андрій, У. С. С., Яворів, 1892
Тисовський Іван, У. С. С., Стрий, Розгірче, 1889
Урбанович Микола, У. С. С., Печеніжин, Березів, 1892
Фарановський Мик. (капр.), У. С. С., Скалат, Підволочиска, 1893
Федорчак Онуфрій, У. С. С., Косів, Гринява, 1897
Федорик Володимир, У. С. С., Стрий, Добряни, 1897
Фединський Осип, У. С. С., Мостиска, Гусаків, 1895
Фелищак Михайло, У. С. С., Львів, Підбірці, 1894
Фуртак Микола, У. С. С., Тернопіль, Ладичин, 1897
Филипчук Онуфрій (капр.), У. С. С., Борщів, Грашхва, 1889
Хамула Іван, У. С. С., Золочів, Бортків, 1894
Черняк Мартин, 11 сап.
Чопко Петро, 8 д.
Чубатий Денис, У. С. С., Тернопіль, 1894
Чучман Михайло, У. С. С., Золочів, Юськовичі, 1895
Чучман Петро, У. С. С., Золочів, Дуплиска, 1895
Шевчук Василь, У. С. С., Долина, Пацикiв, 1896
Шевелюк Степан, У. С. С., Тернопіль, Івачів, 1895
Шкрибляк Ілько, У. С. С., Косів, Красноїла
Якимів Василь, У. С. С., Камінка стр., Козлів, 1895
Якимів Евген, У. С. С., Городок, Речичани, 1890

ПОЛОНЕНІ:

Баран Михайло (капітан), У. С. С., Гусятин, Скала, 1887
Гонтар Микола (ляйтн.), У. С. С., Камінка стр., Желехів вел., 1894
Струхманчук Яків (хорунж.), У. С. С., Підгайці, Росоховатець, 1884
Устіянович Іван (ляйтн.), У. С. С., Сколє, Урич, 1868
Андрейців Іван, У. С. С., Рогатин, Бабинці, 1894
Баланчук Осип, У. С. С., Львів, 1897
Барюк Михайло, У. С. С., Тернопіль, Березовиця вел., 1896
Басюра Гринь, У. С. С., Перемишляни, Погорільці, 1893
Біленький Петро (капр.), У. С. С., Рогатин, 1897
Біловус Ів., У. С. С., Рогатин, 1893
Бойчук Василь, У. С. С., Печеніжин, Космач, 1890
Боркис Захар (в Росії)
Бзурко Микола (в Росії)
Будла Максим (в Росії)
Букатчук Василь (капр.), У. С. С., Косів, Кобаки, 1896
Бурдуш Андрій (в Росії)
Бутрин Степан, У. С. С., Тернопіль, Чистилів, 1894
Веселий Володислав (в Росії)
Воловець Василь, У. С. С., Золочів, Вільшаниця, 1893
Гаврилець Іван (в Росії)
Гавриш Микола, У. С. С., Косів, Слобідка, 1894
Глібовицький Микола, У. С. С., Борщів, Цигани, 1897
Гриневич Василь, У. С. С.
Гіль Осип, У. С. С., Мостиска, Судова Вишня, 1891
Ґураль Михайло, У. С. С., Товмач, Виноград, 1896
Данилюк Олекса, У. С. С., Рогатин, 1894
Данищук Іван (капр.), У. С. С., Коломия, Перерів, 1896
Добрянський Василь (капр.), У. С. С., Мостиска, Судова Вишня, 1894
Долинський Іван, інф. (в Росії)
Дощук Василь, У. С. С., Косів, Кути старі, 1896
Дурчин Петро (в Росії)
Загул Кирило, У. С. С., Косів, Кути, 1891
Завідовський Дмитро, У. С. С., Тернопіль, Біла, 1890
Клос Володимир, У. С. С., Мостиска, Судова Вишня, 1894
Кодебка Онуфрій, У. С. С., Снятин, Залуче, 1895
Королик Іван, У. С. С., Львів, ...роки, 1895
Костенюк Василь, У. С. С., Снятин, Карлів, 1897
Ковалик Станислав, У. С. С., Городенка, Колінки, 1893
Кульчицький Василь, У. С. С.
Кульмій Петро, У. С. С., Перемишляни, Вишнівчик, 1893
Квінтюк Михайло, У. С. С., ...Ляшки муровані, 1889
Кипріян Віктор, У. С. С., Рава Руська, Немирів
Лялюк Михайло, У. С. С., Дрогобич, 1894
Лазорак Дамян, У. С. С., Косів, Кути, 1894
Левицький Волод., У. С. С., Львів, 1897
Лівак Юрко, У. С. С., Косів, Кути, 1895
Лотиш Тома, У. С. С., Львів, 189...
Лютий Петро, У. С. С., Печеніжин, Баня, 1894
Литвин Іван (капр.), У. С. С., Камінка стр., Лани польські, 189...
Литвин Максим, У. С. С., Львів, 189...
Макух Андрій, У. С. С., Самбір, ...рожів, 1889
Маньковський Маріян, У. С. С., Львів, Рясна польська, 1894
Мурович Ярослав, У. С. С., Богородчани, Плетеничі, 189...
Невпораний Стефан, У. С. С., Золочів, Розваж, 1895
Обервaнюк Михайло, У. С. С., Зборів, Годів, 1896
Ординанс Василь, У. С. С., Тернопіль, Глубічок вел., 1894
Паламар Юрко, У. С. С., Надвірна, Глинки, 1895
Палюсевич Стефан, У. С. С., Сокаль, Очердів, 1891
Панасюк Михайло (в Росії)
Паньків Микола, У. С. С., Надвірна, Ослави, 1892
Підсадочний Микола, У. С. С., Борщів..., ка. Загіречко, 1894
Пнівчук Іван, У. С. С., Печеніжин, Марківка, 1892
Попаденчук Фелікс, У. С. С., Коломия, Сопів, 1894
Постригач Володимир, У. С. С., Тернопіль, 1894
Постунальський Василь, У. С. С., Печеніжин, 1895
Пронь Яків (капр.), У. С. С., Дрогобич, Східниця, 1893
Пушкар Едвард (капр.), У. С. С., Рава Руська, Домачів, 1887
Редчук Микола, У. С. С., Збараж, 1894
Ротар Нестор, 18 стр.
Саламонович Мартин, У. С. С., Львів, Винники, 1896
Сальбалаш Микола, У. С. С., Сколє, Тишівниця, 1893
Самбор Василь, У. С. С., Тернопіль, Бірки вел., 1895
Семчук Аксентій, У. С. С., Печеніжин, Космач, 1895
Семинович Стефан, 18 стр.
Сеник Михайло, У. С. С., Львів, Гряда, 1890
Скварко Роман (капр.), У. С. С., Львів, 1895
Слівінський Юрко, У. С. С., Ярослав, 1893
Сметанюк Василь, У. С. С., Печеніжин, 1896
Смоляк Іван, У. С. С., Тернопіль, 1894
Строцький Осип, У. С. С., Городок, Любінь вел., 1891
Сухоцький Ілько, У. С. С., Львів, Гаї, 1893
Сидурко Гриць, У. С. С., Львів, 1895
Тарновецький Володимир, У. С. С., Косів, Кути, 1891
Тилко Микола (капр.), У. С. С., Львів, Бродки, 1895
Уличний Стефан, У. С. С., Перемишляни, Погорільці, 1894
Хлібкевич Омелян, У. С. С., Львів, 1894
Чермак Іван (в Росії)
Чучман Дмитро, У. С. С., Золочів, Підлисє, 1894
Чиковський Іван, У. С. С., Рогатин, Підгайчики, 1894
Шміх Петро, У. С. С., Косів, Кути, 1897
Яцульчак Іван, У. С. С., Рогатин, 1893
Яковишин Микола, У. С. С., Коломия, Ст. Гвоздець, 1894
Ярош Дмитро, У. С. С., Сколє, ...невідско, 1895

(Дальше буде).

ПОШУКУЮ СВОЄЇ ЖЕНИ МАРІЇ СКРУТ, З ДОМУ ПРИСЯЖНИК.

Вона походить з села Ятвяги, пов. Бібрка, Гал. Пійшла від мене з кінцем минувшого року. Числить 20 літ, Місця теперішного її побуту не знаю. Вона має бородавку при кінци носа. Хто би о ній знав, а подав би мені її адресу, дістане $15.00 нагороди. Прошу писати на адресу:

SAM SKRUT, 13-15
Box 286, Northumberland, Pa.

ІНФЛЮЕНЦА.

ЯК МАЄТЕ ХОРОНИТИ СЯ ПЕРЕД ІНФЛЮЕНЦОЮ І ЯК НАЛЕЖИТЬ ЇЇ ПОЗБУТИ СЯ.

Після оголошень часописий, лише в самім місті Ню Йорку терпить на інфлюенцію понад 100.000 людий. Коли ж стільки людий терпить на сю недугу лише в однім місті, то скілько їх може бути в цілих Злучених Державах?

Стейтові уряди для охорони здоровля видали спеціяльні поученя для охорони перед бацилями, які спричинюють перестуду, інфлюенцію і запалене легких. На тисячі а тисячі досягає процент тих, котрі, придержуючись знаменито ліку позбули ся найтяжших недуг.

Г. Г. фон Шлікова Болгарський Кровний Чай уживаєть ся яко охороняюче средство від перестуди, інфлюенци і запалене легких. Складаєть ся з 14 розличних чистих природних частий, пє ся його горячий перед спанєм. Рано чуєть ся значну переміну по нім. Жолудок починає реґулярно працювати і в повнім порядку. Сто лікарів поручає Болгарський Кровний Чай. Є він природним, знаменитим а правдивим ліком против перестуди, запаленя легких і інфлюенци а заразом помагає цілому орґанізмови.

Одну дозу, яка вистарчить на 5 місяців, за $1.00 вишле сейчас:

MARVEL PRODUCTS COMPANY
29 Marvel Bldg.,
Pittsburgh, Pa.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лікаря).

Се лічниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестуджене, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран лишаї і сиірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Виучу грати на якім небудь інструменті, єсли тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте 153—18

T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

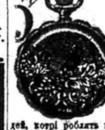

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!

Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Чорної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете такі по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.

Адресуйте: 149,150в19

W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man. Can

Ім. з 21 камінями
ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК

для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно вроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом половочуваний ланцюшок в дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill. 8вч-18

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують?
Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, балі, пікніки, походи і весілля. — Дає лекції на всіх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J.

25 цінних презентів ДАРОМ і правдивий револьвер 6 вистрілів ґарантований найліпший годинник ЛИШЕ $5.95

ВЕЛИЧАВА ОФЕРТА. Щоби розповсюднити і познакомити всіх, ми вишлемо Вам почтою або експресом до огляненя найліпший годинник, мужеський або дамський з 20-літною ґаранцією, за спеціяльно зниженою ціною, бо лише за $5.95 а в додатку 25 УЖИТОЧНИХ ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Правдивий на 6 вистрілів револьвер з найліпшої сталі ґарантований, барберські ножиці, бритву, пасок, миларку, щіточку, дармовис будильник в мініятурі, зеркальце і гребінець, зачіпку до годинки, інструмент до наслідуваня голосів, фонтанове перо, дармовис, льорнета в мініятурі, ножик, шпилька до краватки, зачіпки до маншетів, спинки до ковнірця і ланцюшок з дармовисом. СЯ ВЕЛИЧАВА ОФЕРТА Є ЛИШЕ НА КОРОТКИЙ ЧАС, тому виріжте се оголошене сейчас і зашліть до нас залучаючи 20 цнт. на депозит (марками або грішми), а ми вишлемо впрост до Вашої хати жаданий Вами годинник і 25 ужиточних презентів. Решту заплатите при доручению сих річий. Купуючи впрост від нас Ви нічого не ризикуєте, бо ми направляємо і замінюємо годинники на нові безплатно. Невдоволеним звертаємо гроші. (З Канади треба вислати всі гроші наперед). Всі, що закупили у нас годинники з презентами є дуже вдоволені, бо всі річи є правдиві і найліпшого виробу. Огляньте їх вперед заки купите деінде. Пишіть ще нині. Адресуйте: 14-16

UNION SUPPLY COMPANY, Dep. 5, ST. LOUIS, MO.

TEL. RECTOR 1468.
ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
АВГУСТИН СМІТ
327 East 17th Street, New York, N. Y.
(межи 1-ою а 2-ою Аве.)

Перепроваджує всякі американські справи правні у всіх тутешних кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

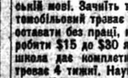
Виробляє морґічі.

— Перепроваджує всякі справи старокраєві, як: купно і продажу ґрунтів, інтабуляції, справи спадкові, сирітські, стягане довгів і т. и. Старокраєві документи правні леґалізує ц. і к. австрійський консулят.

Проте вже пора нам зрозуміти наич „Свій до свого", і з всякими справами прошу письменно чи особисто удаватись тільки до свого адвоката, котрий Вас чесно і совісно обслужить. 6—

Офіс отворений від год. 9 рано до 8 вечер.

З поважанєм
АВГУСТИН СМІТ, адвокат.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий тpває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який тpває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St., New York